

CHARAKTERYSTYKA WŁAŚCIWOŚCI MOWY DZIECKA

Dziecko uczy się mówić drogą naśladownictwa. Powtarzanie przez rodziców danego wyrazu zostawia słuchowy ślad w mózgu dziecka. Dziecko usłyszawszy później daną nazwę potrafi wyobrazić sobie dany przedmiot, do którego nazwa się odnosi, zrozumieć jego znaczenie. Rozwój mowy postępuje równoległe z rozwojem motoryki narządów artykulacyjnych. Rozwój mowy trwa kilka lat i można w nim wyróżnić pewne okresy:

- 0-1 rok - okres melodii, krzyk, samogłoski, połączenie z h, łańcuchy sylabowe i połączenia rrrr 3 miesiąc,
- 2-3 miesiąc - głuzenie,
- 5 miesiąc - ciągi sylabowe ge-ge-ge, da da da,
- 6 miesiąc - gaworzenie,
- koniec pierwszego roku – reagowanie na zakazy, wykonywanie prostych poleceń

- 1-2 rok - okres wyrazu, wyrazy, pod koniec 2 roku pojedyncze zdania,
- 2-3 rok - okres zdania,
- 3-7 rok - okres swoistej mowy dziecięcej.

Mowa 3-latka jest zrozumiała dla otoczenia, w pełni ukształtowana, ale nie jest pozbawiona błędów, bo nadal się rozwija. Dziecko wymawia wszystkie samogłoski, spółgłoski twarde i miękkie.

4-latek - utrwala głoski s,z,c,dz. Dziecko nie powinno wymawiać już ich jako ś, ź, ć, dź.

5-latek - mowa jest już całkowicie zrozumiała, utrwalają się głoski sz,ż,cz, dź, które pojawiły się pod koniec 4 roku.

Rozwój psychiczny jest w poważnym stopniu wyznaczany przez prawidłowy przebieg rozwoju ruchowego. Rozwój myślenia dziecka jest ściśle związany z jego aktywnością ruchową, manipulacją przedmiotami.

Warunkiem prawidłowego rozwoju mowy dziecka jest wiele czynników:

- prawidłowy przebieg ciąży 2/3 tydzień rozwój układu nerwowego
 - 6 początek regulowanie pracy ukł. mięśniowego przez ukł. nerwowy,
 - 7 rozwój umysłowy, drażnienie górnej wargi, dziecko odwraca tułów,
 - 10 uwrażliwienie okolicy żuchwowej i szczękowej,
 - 11 uwrażliwienie środkowej części twarzy,
 - 12 otwieranie i zamykanie ust; reakcja na dotyk, początek aktywności mięśni oddechowych, ruchy klatki piersiowej, początek odruchu wargowego,
 - 14/15 ukształtowanie się strun głosowych, intensywne połykanie,
 - 17 dziecko ćwiczy ruchy ssące, uwypukla i wysuwa wargi ku przodowi,
 - 23 mięśnie oddechowe są w pełni wykształcone,
 - 29 ukształtowany w pełni odruch ssania,
 - 31 powstaje odruch lizania,
 - 32 kształtuje się triada- ssanie- połykanie i oddychanie: reakcja na dotyk, początek aktywności mięśni oddechowych, ruchy klatki piersiowej, początek odruchu wargowego,
 - 14/15 ukształtowanie się strun głosowych, intensywne połykanie,
 - 17 dziecko ćwiczy ruchy ssące, uwypukla i wysuwa wargi ku przodowi,
 - 23 mięśnie oddechowe są w pełni wykształcone,

- 29 ukształtowany w pełni odruch ssania,
- 31 powstaje odruch lizania,
- 32 kształtuje się triada- ssanie- połykanie i oddychanie.

- prawidłowy poród, siłami natury - to pierwszy masaż dziecka.

Korzyści:

- odwróżliwianie taktylne okolic oralnych, szyi i karku,
- uruchomienie układu przedstonkowego,
- stopniowe dojrzewanie ukł. oddechowego,
- silniejsza więź między matką a dzieckiem.

Konsekwencje cesarskiego ciecicia:

- nadwrażliwość taktylna:
 - zaburzenia oddychania,
 - zaburzenia ukł. przedstonkowego - ucho, błędnik i kilku okolic w mózgu odpowiedzialnych za równowagę i odbieranie przestrzeni wokół nas. Ruch obrotowy daje możliwość powstania tego układu,
 - zaburzenia emocjonalne w trakcie rozwoju,
 - częste występowanie alergii i chorób autoimmunologicznych.

- dobra ocena noworodka (punkty Abgar, ale także prawidłowe warunki anatomiczne, słuch, odruchy z okolic mownych).

- karmienie piersią – korzyści:
 - wartość odżywcza, immunologiczna, emocjonalna,
 - ustalenie prawidłowego modelu oddychania przez nos,
 - prawidłowy rozwój narządów mowy,
 - prawidłowy rozwój czynnościowy narządów mowy,
 - przygotowanie do funkcji żucia poprzez odpowiednie napięcie języka,
 - odpowiednia motoryka jamy ustnej warunkuje stosowny wzrost twarzoczaszki i uzębienia (chodzi o równowagę sił wytwarzanych przez mięśnie języka, policzków, warg),
 - mniejsze ryzyko próchnicy uwarunkowane odpowiednim składem pokarmu i ograniczony kontakt mleka z zębami,
 - stymulowanie rozwoju poznawczego dziecka0 kontakt wzrokowy, stymulacja taktylna, obserwacja mimiki twarzy matki.

- karmienie butelką:
 - słabiej pobudza mięśnie twarzy,
 - aktywizuje mięśnie policzków, a nie mięsień okrężny warg,
 - uniemożliwia uniesienia apexu języka- język leży płasko na dnie jamy ustnej, brak stymulacji do początków pionizacji,
 - zaburzenia toru oddychania co prowadzi do dysfunkcji oddychania oraz koordynacji sanie-połykanie, sprzyja niestabilności połykania,
 - doprowadza do wiotkości mięśni jamy ustnej,
 - zaburza prawidłowy rozwój gryzienia, żucia i artykulacji,

- prowokuje ryzyko powstawania parafunkcji: ssanie nie odżywcze: palca i smoczka, uspokajacza; zwiększa ryzyko próchnicy,
- dojrzewanie poszczególnych odruchów i funkcji (oddychanie, połykanie),
- zachowanie kolejnych etapów mowy,
- dobra opieka, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa,
- prawidłowe stymulowanie rozwoju mowy dziecka (kąpiele słowne, prawidłowa reakcja na mowę dziecka, prawidłowe mówienie otoczenia, właściwe postawy wychowawcze).